

**PROVES D'ACCÉS A LA UNIVERSITAT**

**PRUEBAS DE ACCESO A LA UNIVERSIDAD**

<b>CONVOCATÒRIA:</b>	<b>JUNY 2014</b>	<b>CONVOCATORIA:</b>	<b>JUNIO 2014</b>
<b>GEOGRAFIA</b>		<b>GEOGRAFÍA</b>	

**CRITERIS DE CORRECCIÓ / CRITERIOS DE CORRECCIÓN**

**Qüestió 1<sup>a</sup> (2,5 punts).**

La resposta correcta és: Observatori 1 (posició H), Observatori 2 (posició F) i Observatori 3 (posició E). La duració de la sequera és la següent: Observatori 1 (un mes o cap, s'accepten ambdues respostes); Observatori 2 (4 o 5 mesos) i Observatori 3 (2 mesos). La resposta serà igualment correcta si en compte d'assenyalar la longitud de l'estació seca, menciona els mesos concrets que tenen dita característica.

L'explicació és la següent: l'observatori 1 pel total de precipitació anual (1909 mm) i per mancar, pràcticament de sequera, pertany a l'Espanya humida i, per tant només pot ser o la posició D (en ple Pirineu) o la H a Galícia. El fet de que presente unes temperatures temperades -fresques però no summament fredes- i amb una baixa amplitud tèrmica anual ha de suggerir a l'alumne que la resposta correcta és H.

L'observatori 2 es correspon amb un clima mediterrani clar. No hauria de ser confós amb la posició E -en el subaltiplà nord- perquè presenta temperatures mitjanes excessivament altes i hiverns molt poc freds. Aquesta última raó hauria de fer que l'estudiant apreciara que no es pot correspondre amb la posició C, que per trobar-se en l'interior del subaltiplà sud haurà de tindre hiverns més freds i estius més càlids. Per això, li queden només dues opcions: G i F. Per a decidir-se haurà de fixar-se en la magnitud de la precipitació total que l'ha de fer decidir-se per l'estació de les Balears, ja que les precipitacions d'Almeria han de ser significativament menors.

L'observatori 3 es correspon amb un clima mediterrani continentalitzat i, ateses les seues baixes temperatures hivernals i les seues no excessivament altes temperatures estivals ha de fer pensar a l'alumne que es tracta d'un sector del subaltiplà nord. No és acceptable que el relacione amb l'Espanya humida -no assoleix nivells de precipitació suficients- ni tampoc amb la mediterrània costanera -és excessivament freda a l'hivern-, ni amb el mediterrani continental del subaltiplà sud atès que, en aquest cas, les temperatures estiuengues haurien de ser més elevades.

Valoració: s'atorgarà la màxima nota si relaciona correctament els observatoris i les posicions i també la duració de la sequera estival en cada observatori i en l'explicació aporta almenys dues

raons com les exposades per a la seu presa de decisió. Cada error en la duració de la sequera estival valdrà 0,25 punts menys. Per cada error de posicionament es restarà fins a 0,6 punts. Si s'encerta en la relació però no s'explica en què es basa per a prendre la decisió se li restaran 0,3 punts en cada cas. El valor màxim de la pregunta són 2,5 punts i el mínim 0.

### **Qüestió 2<sup>a</sup> (2,5 punts).**

La resposta correcta és que el període estival sec serà més llarg en la posició 1 que en 2. L'explicació que ha d'exposar s'ha de basar en el fet que 1 es troba després de la Serralada Cantàbrica i, atès que el gruix dels vents que aporten pluges a la Península procedixen del NW o del W, aquesta posició queda en una àrea d'ombra orogràfica, és a dir, un espai en què hi haurà significativament menys pluges que a l'altre costat de les muntanyes. Al contrari, la posició 2, situada a sobrevent dels vents humits de l'oceà sobre les muntanyes del Sistema Central registrarà més pluges que les àrees circumdants per aquest mateix motiu.

Avaluació: s'avaluarà amb fins a 2,5 punts si dóna la resposta correcta i una explicació coherent en línia amb el que comenta. S'atorgarà 1 punt per encertar la ubicació de forma correcta. L'avaluador anirà abaixant-li nota si l'explicació no presenta relació amb la disposició dels relleus (fins a 0,75 punts) i la direcció dominants dels fluxos de vents que aporten humitat i pluges (fins a 0,75 punts).

### **Qüestió 3<sup>a</sup> (2,5 punts).**

La resposta correcta ha de centrar la qüestió en els aspectes següents: a) la latitud, b) la situació de la península entre dues masses d'aigua (Atlàtic i Mediterrani) i la mateixa configuració de la península, amb una àmplia àrea elevada en el seu interior. Això estableix una clara diferència entre els espais costaners, influenciats per l'oceanitat, i les àrees interiors afectades pels fenòmens de continentalitat (exageració de les temperatures -fredes i càlides- tant a l'estiu com a l'hivern), c) relleu, centrat en dues qüestions fonamentals: (I) l'orientació respecte als fluxos zonals associats als vents de l'oest (en realitat als vents que procedeixen del quadrant que va del NW al SO) i, (II) l'altitud que influeix de forma directa en la temperatura.

Avaluació: s'atorgaran fins a 2,5 punts, si centra l'explicació en aquests quatre factors s'atorgarà la màxima puntuació. Per cada un d'aquests aspectes que no prenga en consideració es restaran 0,65 punts. S'avaluarà de forma positiva la coherència i maduresa en l'explicació.

### **Qüestió 4<sup>a</sup> (2,5 punts).**

La resposta correcta explicitarà per als paisatges agraris de l'Espanya humida que es caracteritzen per tindre una estructura agrària amb població poc nombrosa, disposada en poblament dispers, predominant el minifundisme i amb usos del sòl principalment ramaders. Hi ha poca superfície cultivada i aquesta es dedica fonamentalment a l'horta i plantes farratgeres. La ramaderia

és l'activitat econòmica més important, dominant el bestiar boví (producció làctia i, en menor grau, carn).

Els paisatges agraris mediterranis es caracteritzen per una estructura agrària amb població nombrosa, disposada en nuclis concentrats. La propietat en espais de regadiu tradicional està molt dividida i en secà és quelcom major. S'establix una clara diferència entre les àrees de regadiu i de secà. En les primeres predominen les hortalisses i els fruiters i en les segones l'ametller, la vinya i l'olivera. La ramaderia porcina i bovina és significativa a Catalunya i l'ovina i caprina en les àrees de secà.

Avaluació: es donarà la màxima puntuació si per a cada una de les dues àrees sobre les quals es pregunta s'expliquen almenys tres de les característiques assenyalades i es rebaixarà la nota en 0,5 punts per cada característica errònia o no assenyalada. S'avaluarà de forma positiva la coherència i maduresa en l'explicació.

**PROVES D'ACCÉS A LA UNIVERSITAT**

**PRUEBAS DE ACCESO A LA UNIVERSIDAD**

<b>CONVOCATÒRIA:</b>	<b>JUNY 2014</b>	<b>CONVOCATORIA:</b>	<b>JUNIO 2014</b>
<b>GEOGRAFIA</b>		<b>GEOGRAFÍA</b>	

**CRITERIS DE CORRECCIÓ / CRITERIOS DE CORRECCIÓN**

**Cuestión 1<sup>a</sup> (2,5 puntos).**

La respuesta correcta es: Observatorio 1 (posición H), Observatorio 2 (posición F) y Observatorio 3 (posición E). La duración de la sequía es la siguiente: Observatorio 1 (un mes o ninguno, se aceptan ambas respuestas); Observatorio 2 (4 ó 5 meses) y Observatorio 3 (2 meses). La respuesta será igualmente correcta si en lugar de señalar la longitud de la estación seca, menciona los meses concretos que tienen dicha característica.

La explicación es la siguiente: el observatorio 1 por el total de precipitación anual (1909 mm) y por carecer, prácticamente de sequía, pertenece a la España húmeda y, por tanto solo puede ser o la posición D (en pleno Pirineo) o la H en Galicia. El hecho de que presente unas temperaturas templadas –frescas pero no sumamente frías- y con una baja amplitud térmica anual ha de sugerir al alumno que la respuesta correcta es H.

El observatorio 2 se corresponde con un clima mediterráneo claro. No debería ser confundido con la posición E- en la submeseta norte- porque presenta temperaturas medias excesivamente altas e inviernos muy poco fríos. Esta última razón debería hacer que estudiante apreciara que no se puede corresponder con la posición C, que por hallarse en el interior de la submeseta sur deberá tener inviernos más fríos y veranos más cálidos. Por ello, le quedan solo dos opciones: G y F. Para decidirse deberá fijarse en la magnitud de la precipitación total que le ha de hacer decidirse por la estación de las Baleares ya que las precipitaciones de Almería han de ser significativamente menores.

El observatorio 3 se corresponde con un clima mediterráneo continentalizado y, dadas sus bajas temperaturas invernales y sus no excesivamente altas temperaturas estivales debe hacer pensar al alumno que se trata de un sector de la submeseta norte. No es aceptable que lo relacione con la España húmeda –no alcanza niveles de precipitación suficientes- ni tampoco con la mediterránea costera –es excesivamente fría en invierno-, ni con el mediterráneo continental de la submeseta sur dado que, en ese caso, las temperaturas veraniegas deberían ser mayores.

**Valoración:** Se le otorgará la máxima nota si relaciona correctamente los observatorios y las posiciones y también la duración de la sequía estival en cada observatorio y en la explicación aporta al menos dos razones como las expuestas para su toma de decisión. Cada error en la duración de la sequía estival valdrá 0,25 puntos menos. Por cada error de posicionamiento se restará hasta 0,6 puntos. Si se acierta en la relación pero no se explica en qué se basa para tomar la decisión se le restarán 0,3 puntos en cada caso. El valor máximo de la pregunta son 2,5 puntos y el mínimo 0.

### **Cuestión 2<sup>a</sup> (2,5 puntos).**

La respuesta correcta es que el periodo estival seco será más largo en la posición 1 que en 2. La explicación que ha de exponer se ha de basar en el hecho de que 1 se encuentra tras la Cordillera Cantábrica y, dado que el grueso de los vientos que aportan lluvias a la Península proceden del NW o del W, esta posición queda en un área de sombra orográfica, es decir, un espacio en el que habrán significativamente menos lluvias que al otro lado de las montañas. Por el contrario, la posición 2, situada a barlovento de los vientos húmedos del océano sobre las montañas del Sistema Central registrará más lluvias que las áreas circundantes por este mismo motivo.

**Evaluación:** Se evaluará con hasta 2,5 puntos si da la respuesta correcta y una explicación coherente en línea con lo comentado. Otorgará 1 punto por acertar la ubicación de forma correcta. El evaluador irá bajándole nota si la explicación no presenta relación con la disposición de los relieves (hasta 0,75 puntos) y la dirección dominante de los flujos de vientos que aportan humedad y lluvias (hasta 0,75 puntos).

### **Cuestión 3<sup>a</sup> (2,5 puntos).**

La respuesta correcta ha de centrar la cuestión en los siguientes aspectos: a) la latitud, b) la situación de la península entre dos masas de agua (Atlántico y Mediterráneo) y la propia configuración de la península, con una amplia área elevada en su interior. Esto establece una clara diferencia entre los espacios costeros, influenciados por la oceanidad, y las áreas interiores afectadas por los fenómenos de continentalidad (exageración de las temperaturas -frías y cálidas- tanto en verano como en invierno), c) relieve, centrando en dos cuestiones fundamentales: (I) la orientación respecto a los flujos zonales asociados a los vientos del oeste (en realidad a los vientos que proceden del cuadrante que va del NW al SW) y, (II) la altitud que influye de forma directa en la temperatura.

**Evaluación:** se otorgarán hasta 2,5 puntos si centra la explicación en estos cuatro factores se le otorgará la máxima puntuación. Por cada uno de estos aspectos que no tome en consideración se le restará 0,65 puntos. Se evaluará de forma positiva la coherencia y madurez en la explicación.

**Cuestión 4<sup>a</sup> (2,5 puntos).**

La respuesta correcta explicitará para los paisajes agrarios de la España húmeda que se caracterizan por tener una estructura agraria con población poco numerosa, dispuesta en poblamiento disperso, predominando el minifundismo y con usos del suelo principalmente ganaderos. Hay poca superficie cultivada y ésta se dedica fundamentalmente a la huerta y plantas forrajeras. La ganadería es la actividad económica más importante, dominando el ganado vacuno (producción láctea y, en menor medida, carne).

Los paisajes agrarios mediterráneos se caracterizan por una estructura agraria con población numerosa, dispuesta en núcleos concentrados. La propiedad en espacios de regadío tradicional está muy dividida y en secano es algo mayor. Se establece una clara diferencia entre las áreas de regadío y de secano. En las primeras predominan las hortalizas y los frutales y en las segundas el almendro, la vid y el olivo. La ganadería porcina y bovina es significativa en Cataluña y la ovina y caprina en las áreas de secano.

Evaluación: se dará la máxima puntuación si para cada una de las dos áreas sobre las que se pregunta se explican al menos tres de las características señaladas y se rebajará la nota en 0,5 puntos por cada característica errónea o no señalada. Se evaluará de forma positiva la coherencia y madurez en la explicación.

**PROVES D'ACCÉS A LA UNIVERSITAT**

**PRUEBAS DE ACCESO A LA UNIVERSIDAD**

<b>CONVOCATÒRIA:</b>	<b>JUNY 2014</b>	<b>CONVOCATORIA:</b>	<b>JUNIO 2014</b>
<b>GEOGRAFIA</b>		<b>GEOGRAFÍA</b>	

**CRITERIS DE CORRECCIÓ / CRITERIOS DE CORRECCIÓN**

**Qüestió 1<sup>a</sup> (2,5 punts).**

L'elaboració correcta de les línies interiors del gràfic suposarà 0,9 punts. La realització correcta d'un eix de coordenades temporal i un altre de valors suposarà fins a 0,9 punts més (la puntuació màxima en ambdós casos només haurà d'atorgar-se a qui haja ajustat correctament els valors corresponents a 2005, és a dir, no haja concedit la mateixa extensió a trams temporals diferents). El gràfic haurà de comptar així mateix amb les seues corresponents llegenda, títol i font (altres 0,7 punts). La netedat i claredat seran considerades per a atorgar la màxima puntuació en cada cas.

**Qüestió 2<sup>a</sup> (2,5 punts).**

L'alumne haurà de valorar la baixa natalitat espanyola, una de les menors del món -produïda pel baix nombre de fills per dona i per l'edat tardana en què es produeixen els naixements- i el manteniment de la mortalitat, a causa del procés d'envelleixement -ben visible a partir de l'augment de l'esperança de vida i del percentatge de gent d'edat avançada-, la qual cosa produeix un baix creixement natural (1,5 punts). Si és capaç de comentar la irregular evolució de les dades en funció del procés immigratori -que va rejunir la població- i de la seu reducció en els últims anys (conseqüència de la conjuntura econòmica), o afegir algun matís o factor raonablement argumentat, comptarà amb 1 punt més. La claredat expositiva podrà incrementar les puntuacions.

**Qüestió 3<sup>a</sup> (2,5 punts).**

L'alumne haurà de ser capaç d'agrupar distintes províncies en funció del seu envelleixement diferencial, ressaltant les diferències entre ells (1 punt). Per a explicar les diferències concretes entre distints territoris haurà de mencionar, juntament amb factors com ara la fecunditat i la mortalitat -les diferències espacials de la qual no són capaços d'explicar per si mateixes diferències tan accentuades- el paper dels distints moviments migratoris: l'exode rural, les majors possibilitats laborals en les àrees metropolitanes, la desigual implantació de la mà d'obra estrangera arribada en

les últimes dècades... (1 punt). Si, a més, explica l'elevat enveliment espanyol en funció de la caiguda de la fecunditat i de l'increment de l'esperança de vida, a més de la incidència dels processos migratoris, o és capaç d'aportar raonaments específics a províncies o zones geogràfiques concretes se li concediran els 0,5 punts restants. Aportacions suplementàries, com ara la referència a efectes a llarg termini, conseqüències socials, etc., podran modificar, si és el cas, la puntuació recomanada.

#### **Qüestió 4<sup>a</sup> (2,5 punts).**

L'alumne haurà d'aplicar correctament el concepte de creixement vegetatiu o natural, conèixer la seu vinculació directa a la natalitat i mortalitat d'un lloc (de fet, pot extraure les dades concretes necessaris de la seu evolució a Espanya a partir dels materials facilitats) i explicar-lo com a resultat del comportament combinat d'aquelles. (1 punt).

Haurà de mencionar el paper bàsic que sobre el creixement vegetatiu ha tingut la forta caiguda de la natalitat en les últimes dècades, a partir de qüestions com ara el descens de la mida familiar, els menors casaments, les unions més tardanes, els fills a edat més avançada... fins al punt de situar-se molt per davall dels nivells de reemplaç generacional (0,75 punts). En l'altre pilar, el de les taxes de mortalitat, haurà de citar l'acció aparentment contradictòria d'un increment de l'esperança de vida i d'un descens de la mortalitat infantil (que redueixen les taxes) i d'un creixent pes de la població d'edat avançada (que incrementa les possibilitats) (0,75 punts). En el cas que siguen capaços de citar la influència dels moviments migratoris en aquest punt (sense confondre-ho amb el seu impacte en el creixement real, diferent del que comentem) o d'aportar matisos complementaris, es podran compensar carències en els aspectes abans indicats.

Finalment, s'aconsella que la qualificació definitiva tinga en compte el conjunt de la prova, la qual cosa pot suposar rectificar les puntuacions parcials que s'hagen atorgat a cada pregunta.

**PROVES D'ACCÉS A LA UNIVERSITAT**

**PRUEBAS DE ACCESO A LA UNIVERSIDAD**

**CONVOCATÒRIA: JUNY 2014**

**CONVOCATORIA: JUNIO 2014**

**GEOGRAFIA**

**GEOGRAFÍA**

**CRITERIS DE CORRECCIÓ / CRITERIOS DE CORRECCIÓN**

**Cuestión 1<sup>a</sup> (2,5 puntos).**

La elaboración correcta de las líneas interiores del gráfico supondrá 0,9 puntos. La realización correcta de un eje de coordenadas temporal y otro de valores supondrá hasta 0,9 puntos más (La puntuación máxima en ambos casos sólo deberá otorgarse a quien haya ajustado correctamente los valores correspondientes a 2005, es decir, no haya concedido igual extensión a tramos temporales diferentes). El gráfico deberá contar asimismo con sus correspondientes leyenda, título y fuente (otros 0,7 puntos). La limpieza y claridad serán consideradas para otorgar la máxima puntuación en cada caso.

**Cuestión 2<sup>a</sup> (2,5 puntos).**

El alumno deberá valorar la baja natalidad española, una de las menores del mundo -debido al bajísimo número de hijos por mujer y a la edad tardía en que se producen los nacimientos- y el mantenimiento de la mortalidad, debido al proceso de envejecimiento –bien visible a partir del aumento de la esperanza de vida y del porcentaje de gente de edad avanzada-, lo que produce un bajísimo crecimiento natural (1,5 puntos). Si es capaz de comentar la irregular evolución de los datos en función del proceso inmigratorio –que rejuveneció la población- y de su reducción en los últimos años (consecuencia de la coyuntura económica), o añadir algún matiz o factor razonablemente argumentado, contará con 1 punto más. La claridad expositiva podrá incrementar las puntuaciones.

**Cuestión 3<sup>a</sup> (2,5 puntos).**

El alumno deberá ser capaz de agrupar distintas provincias en función de su envejecimiento diferencial, resaltando las diferencias entre ellos (1 punto). Para explicar las diferencias concretas entre distintos territorios deberá mencionar, junto a factores como la fecundidad y la mortalidad –cuyas diferencias espaciales no son capaces de explicar por sí mismas diferencias tan acentuadas- el

papel de los distintos movimientos migratorios: el éxodo rural, las mayores posibilidades laborales en las áreas metropolitanas, la desigual implantación de la mano de obra extranjera llegada en las últimas décadas... (1 punto). Si, además, explica el elevado envejecimiento español en función de la caída de la fecundidad y del incremento de la esperanza de vida, además de la incidencia de los procesos migratorios, o es capaz de aportar razonamientos específicos a provincias o zonas geográficas concretas se le concederán los 0,5 puntos restantes. Aportaciones suplementarias, como la referencia a efectos a largo plazo, consecuencias sociales, etc., podrán modificar, en su caso, la puntuación recomendada.

#### **Cuestión 4<sup>a</sup> (2,5 puntos).**

El alumno deberá aplicar correctamente el concepto de crecimiento vegetativo o natural, conocer su vinculación directa a la natalidad y mortalidad de un lugar (de hecho, puede extraer los datos concretos necesarios de su evolución en España a partir de los materiales facilitados) y explicarlo como resultado del comportamiento combinado de aquellas. (1 punto).

Deberá mencionar el papel básico que sobre el crecimiento vegetativo ha tenido la fuerte caída de la natalidad en las últimas décadas, a partir de cuestiones como el descenso del tamaño familiar, los menores casamientos, las uniones más tardías, los hijos a edad más avanzada... hasta el punto de situarse muy por debajo de los niveles de reemplazo generacional (0,75 puntos). En el otro pilar, el de las tasas de mortalidad, deberá citar la acción aparentemente contradictoria de un incremento de la esperanza de vida y de un descenso de la mortalidad infantil (que reducen las tasas) y de un creciente peso de la población de edad avanzada (que incrementa las posibilidades) (0,75 puntos). En el caso de que sean capaces de citar la influencia de los movimientos migratorios en este punto (sin confundirlo con su impacto en el crecimiento real, diferente al que comentamos) o de aportar matices complementarios, se podrán compensar carencias en los aspectos antes indicados.

Finalmente, se aconseja que la calificación definitiva tenga en cuenta el conjunto de la prueba, lo que puede suponer rectificar las puntuaciones parciales que se hayan otorgado a cada pregunta.